

2 सोलनतः डॉ.कमलकान्तः
प्रदेशाध्यक्ष, कांगडातः
डॉ.अमनदीपशर्मा महासचिवः,
मण्डीतः लोकपालः वित्तसचिवः

3 जेकोविचः नोवाक् विम्बलडन्
टेनिस - प्रतियोगितायाः
इतिहासे तृतीयक्रीडकः

4 गान्धीमैदान इत्यस्य पुण्यभूमौ
पटनायाम् आयोजितः
अद्वितीयः सनातनमहाकुम्भः

अर्कीक्षेत्रस्य बथालङ्गे १९ संस्कृतशिक्षकैः राज्यस्तरीयं संस्कृतगौरवसम्मानं, त्रिभिः च संस्कृतसेवासम्मानं प्राप्तम् वर्षाणि यावत् परिषदि सेवां कृतवद्भ्यः संस्कृतसेवाश्रीसम्मानपत्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः -सोलनम् । स्मृतिचिह्नं, राङ्गवम्, शिरस्त्राणं च दत्त्वा तस्याः उपयोगिता सिद्धा अभवत्।
हिमाचलराज्यसंस्कृतशिक्षकपरिषदः स्वागतं कृत्वा परिचयात्मकं भाषणं कार्यक्रमे हिमाचलप्रदेश-
त्रैवार्षिकसत्रस्य समापनम् रविवासरे प्रस्तुतवान्। डॉ. मनोजशैलः उक्तवान् यत् हिमाचलप्रदेश-
सोलनमण्डलस्य अर्की- राज्यस्य संस्कृतशिक्षकाः संस्कृतस्य अशिक्षककर्मचारी-महासंघस्य प्रदेशाध्यक्षः
उपविभागस्य अन्तर्गतं राजकीये सेवायां प्रशंसनीयं कार्यं कुर्वन्ति तथा च त्रिलोकठाकुरः व वरिष्ठोपाध्यक्षः रविन्द्रः
वरिष्ठमाध्यमिकविद्यालये बथालङ्गे अतीव संस्कृतनवीनीकरणैः सरलरूपेण विद्यालयेषु अभवन्। त्रिलोकठाकुरः संस्कृतशिक्षकाणां
उत्साहेन सम्पन्नम्। संस्कृतस्य स्थापनां कुर्वन्ति। अस्यां समस्यानां समाधानार्थं निदेशालयस्तरस्य
मुख्यातिथिः अर्की विधानसभाक्षेत्रस्य श्रृङ्खलायां तेषां प्रोत्साहनार्थं एतत् पूर्णसहकार्यस्य आश्वासनं दत्तवान्।
विधायकः संजय अवस्थी आसीत्, यः अभिनन्दनकार्यक्रमस्य आयोजनं कर्तुं कार्यक्रमे उपस्थितान् शिक्षकान्,
राज्यस्य सर्वतः चयनितानां १९ निर्णयः कृतः अस्ति। आशास्ति यत् अधिकारिणः, छात्रान् च सम्बोधयन्
संस्कृतशिक्षकाणां 'संस्कृतगौरवसम्मानेन', नवनिर्वाचिता कार्यकारिणी अस्य क्रमस्य अवस्थी राज्यसर्वकारस्य शिक्षा-कृषि-
३ शिक्षकाणां च 'संस्कृतसेवासम्मानेन' निरन्तरतायै कार्यं करिष्यति, नीतीनां विषये अपि उल्लेखं कृतवान्। सः
सम्माननं कृतवान्। नवीनशिक्षकाणां कृते मञ्चं प्रदास्यति च। सूचितवान् यत् मुख्यमन्त्रिणा आरब्धायाः
कोरोनाकालसदृशेषु कठिनसमयेषु अपि विधायकः संजय अवस्थी स्वसम्बोधने वाईएस परमार-छात्राभियोजनायाः
संस्कृतभाषा-संस्कृतेः प्रवर्धनार्थं ये उक्तवान् यत् संस्कृतं केवलं भाषा एव अन्तर्गतं मेधावीछात्राणां कृते
शिक्षकाः महत्त्वपूर्ण योगदानं दत्तवन्तः नास्ति, एतत् भारतीयज्ञानस्य, दर्शनस्य, उच्चशिक्षायाः कृते २० लक्षरूप्यकाणां
तेभ्यः एतद् सम्मानं प्रदत्तम्। संस्कृतेः च मूलम् अस्ति। युनां यावत् ऋणं १ प्रतिशतव्याजदरेण
अभिनन्दनसमारोहे परिषदः संगठनमन्त्री उपलभ्यते। एतेन सह कृषकाणां
आचार्य ललितशर्मा सर्वेषां पशुपालकानां च कृते दुग्धस्य समर्थनमूल्यं
पुरस्कारविजेतृणां शिक्षकाणां सूचीं अपि वर्धितम् अस्ति।
सार्वजनिकं कृतवान्। पूर्व राज्यस्य सर्वेभ्यः प्रवृत्तिः दूरं स्थापयितुं संस्कृतभाषायाः नवनिर्वाचितः प्रदेशाध्यक्षः
संस्कृतशिक्षकैः स्थानीयजनैः च भूमिका अतीव महत्त्वपूर्णा भवितुम् अर्हति। कमलकान्तगौतमः उपस्थितानां सर्वेषां
विद्यालयस्य प्राङ्गणे मुख्यातिथेः हार्दिकं सः अपि अवदत् यत् संस्कृतभाषा न केवलं जनानां तथा संस्कृतजगत्सेवायां निरताः
स्वागतं कृतम्। परिषदः निवर्तमानः प्राचीनतमा भाषा अस्ति, अपितु संस्कृतशिक्षकाणां प्रति कृतज्ञतां
प्रदेशाध्यक्षः डॉ. मनोजशैलः मुख्यातिथिं सूचनाप्रीद्योगिक्याः दृष्ट्या अद्यत्वे अपि प्रकटितवान्।

सुभाषितम्

अवश्यमेव भोक्तव्यं,
कृतं कर्म शुभाऽशुभम् ।
नाऽभुक्तं क्षीयते कर्म,
कल्पकोटिशतैरपि ॥
(अत्रिस्मृतिः)

अर्थात्- किये गये शुभ या
अशुभ कर्म का फल अवश्य
भोगना पड़ता है। किया कर्म,
बिना भोगे, करोड़ों वर्ष तक
भी मिटता नहीं है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्स्यथ
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगडा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

रक्षामंत्री राजनाथसिंहः
नवदिल्ल्याम् ऐषमः
नियन्त्रकसम्मलेनस्य
उद्घाटनं करिष्यति

रक्षामंत्री राजनाथसिंहः नवदिल्ल्याम्
ऐषमः नियन्त्रकसम्मलेनस्य उद्घाटनं
करिष्यति। अस्य त्रिदिवसीय-
सम्मेलनस्य आयोजनं रक्षा लेखा
विभाग-डीएडी इति करिष्यति।

ब्राजील-देशस्य रियो-डि-जेनेरो स्थले ब्रिक्स शिखरसम्मेलनस्य सप्तदशं संस्करणं समारम्भम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। ब्राजील-देशस्य रियो-डि-जेनेरो स्थले
ब्रिक्स शिखरसम्मेलनस्य सप्तदशं संस्करणं समारम्भते।
सदस्यदेशानां मध्ये सहयोगसंवर्धनार्थम् आयोज्यमाने
एतस्मिन् शिखरसम्मेलने प्रधानमंत्री नरेंद्रमोदी सहभागितां
समाचर्य विचार-विमर्शं करिष्यति। एतस्मिन्
शिखरसम्मेलने वैश्विक शासन-परिष्कारे, जलवायु
परिवर्तन-समाह्वानेषु, आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस इत्येतेन
सम्बद्धेषु अथ अन्येषु अपि अनेकेषु प्रकरणेषु चर्चा
भविष्यति। एतत् अतिरिच्य प्रधानमंत्री मोदी तत्र अन्यैः

वैश्विकनेतृभिः समं द्विपक्षीयाः वार्ताः अपि करिष्यति इति
सूच्यते। ध्येयं यत् द्विदिवसीये एतस्मिन् शिखरसम्मेलने
सहभागानन्तरं प्रधानमन्त्री मोदी ब्रासीलिया-स्थलं
गमिष्यति। एतस्मिन् यात्राकाले प्रधानमंत्री मोदी भारत-
ब्राजील-देशयोः मध्ये सम्बन्धाः सुदृढाः कर्तुं ब्राजील-
देशस्य राष्ट्रपतिना लुइज इनासियो लूला दा सिल्वा
इत्यनेन समं मन्त्राणां करिष्यति। अवधेयम् अस्ति यत्
प्रधानमंत्री मोदी अर्जेन्टीना-देशस्य सफलयात्रायाः
अनन्तरं निजपञ्चदेशानां यात्रायाः चतुर्थचरणे गतप्रातः

ब्राजील-देशस्य नगरं रियो डी जेनेरियो इत्यत्र प्राप्तवान्।
इतः पूर्व, यात्रायाः तृतीये चरणे अर्जेन्टीना-देशं प्राप्तवान्
प्रधानमंत्री मोदी गतदिने तत्रत्यं राष्ट्रपतिं जेवियर मिले
इत्येतं सम्मिल्य प्रतिनिधिमण्डल-स्तरीयां चर्चां कृतवान्।
अत्र चर्चायां द्विपक्षीयसंबंधगतेषु अनेकेषु अपि प्रकरणेषु
चर्चा समाचरिता आसीत्। तावत् ब्यूनस आयर्स इति
स्थलात् गमनात् प्राक् प्रधानमंत्री मोदी तत्र महात्मागान्धेः
अथ गुरुदेवस्य रवीन्द्रनाथ टैगोर-वर्यस्य प्रतिमयोः
पुष्पांजलिम् अपि अर्पितवान् आसीत्।

हिमाचलराजकीयसंस्कृतशिक्षकपरिषदः राज्यस्तरीयत्रिवार्षिकनिर्वाचनप्रक्रिया

सोलनतः डॉ.कमलकान्तः प्रदेशाध्यक्ष, कांगड़ातः डॉ.अमनदीपशर्मा महासचिवः, मण्डीतः लोकपालः वित्तसचिवः

हिमसंस्कृतवार्ता: सोलनम्।

हिमाचलराजकीयसंस्कृतशिक्षकपरिषदः राज्यस्तरीय-
त्रिवार्षिकनिर्वाचनप्रक्रिया राजकीये
वरिष्ठमाध्यमिकविद्यालये बथालङ्ग जिल्लासोलने
निर्वाचनपदाधिकारी डॉ.दुनिचन्दशर्मा, संजय झा इत्यनयोः
मार्गदर्शने सम्पन्ना। यस्मिन्
जिलाशिमला, सोलन, सिरमौरः, बिलासपुरम्, मण्डी, कुल्लूः,
चम्बा, काङ्गड़ा, हमीरपुरतः प्रायः २०० प्रतिनिधिभिः भागः
गृहीतः। निर्वाचने डॉ. मनोजशैल सर्वसम्मत्या संरक्षक,
सोलनतः कमलकांतगौतमः प्रदेशाध्यक्ष, कांगड़ातः डॉ.
अमनदीपशर्मा महासचिवः, मंडीतः लोकपालः
वित्तसचिवः, ललितः शर्मा संगठनमंत्री निर्वाचिताः।
सेवानिवृत्तः संस्कृतशिक्षकः दिनेशः शास्त्री एवं
कार्यवाहकः प्रधानाचार्यः राजकीयवरिष्ठमाध्यमिकः काङ्गड़ायाः डॉ. अमनदीपशर्माः,

विद्यालयः बथलांग डॉ. देवीचंदठाकुरः मण्डीजनपदस्य लोकपालस्य च समर्थनं कृतम्।
निर्वाचनपर्यवेक्षकत्वेन उपस्थितौ आस्ताम्। सर्वप्रथमं
परिषदः महासचिवः डॉ. अमितशर्मा त्रिवर्षस्य विवरणं
प्रस्तुतवान् तदनन्तरं राज्याध्यक्षः डॉ. मनोज शैलः
परिषदः विगतवर्षेषु कृतस्य कार्यस्य विवरणं प्रस्तुतवान्।
तदनन्तरं डॉ. मनोजशैलः कार्यकारिणीं विघट्य
निर्वाचनमण्डलाय स्वत्यागपत्रं प्रस्तूय
आगामिनिर्वाचनप्रक्रियायाः निर्वाचनमण्डलाय अनुरोधं
कृतवान्। निर्वाचनमण्डलेन संवैधानिकप्रक्रियायाः
अनुसरणं कृत्वा क्रमशः अध्यक्षस्य, महासचिवस्य,
वित्तसचिवस्य च पदेषु नामप्रस्तावः समर्थनं च याचितम्,
यस्मिन् उपस्थितैः सर्वे प्रतिनिधिभिः राज्याध्यक्षपदार्थं
सोलनस्य कमलकान्तगौतमस्य, महासचिवपदार्थं
काङ्गड़ायाः डॉ. अमनदीपशर्माः,

मण्डीजनपदस्य लोकपालस्य च समर्थनं कृतम्।
निर्वाचनाधिकारी डॉ. दुनीचन्दः शर्मा नवनिर्वाचितेभ्यः
पदस्य एवं गोपनीयतायाः शपथं
कारितवान्। नवनिर्वाचितः प्रदेशाध्यक्षः कमलकान्तः
उपस्थितानां सर्वेषां प्रतिनिधिनां धन्यवादं दत्त्वा संस्कृतस्य
संस्कृत-शिक्षकाणां कार्याणि मिलित्वा अग्रे नेतुम् इति
संकल्पं कृतवान्। अस्मात् पूर्वं अभिनन्दनकार्यक्रमस्य
आयोजनं कृतम् आसीत् यस्मिन् मुख्यतया अर्को
विधानसभाक्षेत्रस्य लोकप्रियविधायकः संजय अवस्थी
राज्यस्तरीयपुरस्कारैः शिक्षकान् सम्मानितवान्।
अस्मिन्नवसरे विशिष्टातिथिरूपेण हिमाचलप्रदेश-
अशिक्षककर्मचारीमहासंघस्य प्रदेशाध्यक्षः त्रिलोकठाकुरः,
वरिष्ठोपाध्यक्षः रविन्द्रमेहता आदयः गणमान्याः जनाः
उपस्थिताः अभवन्।

Mandi News : सिराजं प्राप्ता कङ्गना, उक्तवती- अहं केन्द्रात् विशेषाश्रयसंकुलम् याचयिष्यामि

हिमसंस्कृतवार्ता: - मण्डी। रविवसरे मण्डीतः भाजपासंसदः
अभिनेत्री कङ्गनारानीत सिराजविधानसभाक्षेत्रेषु आपदा
प्रभावितक्षेत्रेषु भ्रमणं कृतवती। अस्मिन् काले पूर्वमुख्यमन्त्री
एवं विपक्षनेता जयरामठाकुरः अपि तया सह उपस्थितः आसीत्
। कङ्गना थुनाग-विपण्या क्षतेः अनुमानं कृत्वा अत्र
प्रभावितजनानाम् साक्षात्कारं कृत्वा तेषां दुःखं सहभागीकर्तुं
प्रयतते स्म। मोडियासमूहैः सह वार्तालापं कृत्वा कङ्गना
उक्तवती यत्, आपदाकारणात् सिराजक्षेत्रस्य महती हानिः
अभवत्। अत्र जनानां किमपि अवशिष्टं नास्ति। जनाः
स्वविध्वस्तगृहाणि महता नैराश्यभावेन पश्यन्ति। एदद्
एतादृशं आश्चर्यजनकं दृश्यं यः मनः बाधते। अद्यत्वे एतेषां
आपदाग्रस्तानां जनानां कृते अस्माकं सर्वेषां साहाय्यस्य
आवश्यकता वर्तते।

कङ्गना उक्तवती यत् सा आपदाग्रस्तानां जनानां कृते
केन्द्रसर्वकाराद् विशेषाश्रयसंकुलस्य आग्रहं करिष्यति तथा च
प्रभावितजनानाम् पुनर्वासस्य पुनर्स्थापनस्य च आह्वानं
करिष्यति। कङ्गना राज्यसर्वकारं अपि घोररूपेण लक्ष्यं
कृतवती। सा अवदत् यत् राज्ये भ्रष्टः सर्वकारः कार्यं कुर्वन्
अस्ति। पूर्वं अपि राज्यसर्वकारः आपदाकाले केन्द्रसर्वकारेण
प्रेषितानि सहस्राणि कोटिरुप्यकाणि खादितवान्। इदानीमपि
केन्द्रात् यत् आश्रयम् आगमिष्यति तत् प्रभावितजनं न
प्राप्स्यति। कङ्गना इत्यनया उक्तं यत् सर्वसाहाय्यं प्रभावितानां
जनानां कृते प्राप्तुं मार्गः अन्वेष्टव्यम् भविष्यति।

मुख्यमंत्री सुक्खुः प्रधानमंत्रिणे मोदिने पत्रं लिखितवान्, कैलाशमानसरोवरयात्रायाः अनुरोधं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।
मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः
केन्द्रसर्वकाराद् आग्रहं कृतवान्
यत् हिमाचलप्रदेशस्य
किन्नौरमण्डले स्थितात् शिपकी-
लामार्गात्
कैलाशमानसरोवरयात्रायाः
आरम्भस्य सम्भावनाः अन्वेष्टव्याः।
प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्मै
लिखिते पत्रे मुख्यमन्त्री उक्तवान्
यत् वर्तमानसीमाभ्यः पूर्व शिपकी-
ला-क्षेत्रं भारत-तिब्बत-व्यापारस्य
महत्त्वपूर्णः मार्गः अभवत्। सः
अवदत् यत् एषः मार्गः
तिब्बतीबौद्धधर्मस्य
प्राचीनतीर्थमार्गाणां
सांस्कृतिकवीथिषु अपि अभवत्,

येन कैलाश-मानसरोवरेण सह
भारतस्य स्थायि-सभ्यता-सम्बन्धः
प्रतिबिम्बितः अस्ति।
सः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशस्य
किन्नौरप्रदेशः अर्धशुष्कः अस्ति
तथा च स्पीतिइत्यादिषु
वर्षाछायाक्षेत्रे स्थितः अस्ति, यत्
मानसूनस्य बाधाभिः न्यूनतया
प्रभावितं भवति, यस्मात् कारणात्
वर्षस्य अधिकांशं समयं अयं मार्गः
सुचारुः एव तिष्ठति। सः अवदत्
यत् शिपकी-ला-क्षेत्रात्
गारतोक-मार्गेण दिरचेन-
मानसरोवर-क्षेत्रं यावत् मार्गः
तिब्बत-पक्षतः समीपे एव अस्ति।
सः अवदत् यत् शिपकी-लातः
अधिकं स्थिरं स्पष्टं च वीथि अपि

प्रदाति, येन एषः मार्गः
दीर्घकालीन-विश्वसनीय-
तीर्थयात्रायाः, सीमापार-संपर्कस्य
च कृते उपयुक्तः भवति। मुख्यमन्त्री
उक्तवान् यत् हिमाचलप्रदेशस्य
रामपुर-पूह-मार्गेण शिपकी-
लापर्यन्तं मार्गसंपर्कः पूर्वमेव
उपलभ्यते। सः अवदत् यत्
आधारशिविराणां केन्द्रितविकासेन
सहायकमूलसंरचनानाभि च सह
अयं मार्गः
कैलाशमाशसरोवरयात्रारूपरेखायां
निर्विघ्नतया एकीकृतः कर्तुं
शक्यते। किन्नौर-क्षेत्रस्य
आदिवासीजनानाम् उत्थानार्थं अपि
बहु दूरं गमिष्यति इति सः अवदत्।
एतत् जीवनन्तर्ग्रामकार्यक्रमस्य
अन्तर्गतं सीमाविकासस्य पर्यटनस्य
च सर्वकारस्य दृष्ट्या सङ्गतम् अस्ति
। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत्
कैलाशमानसरोवरयात्रायाः कृते
शिपकी-लामार्गः उद्घाटितः चेत्
राज्यसर्वकारः केन्द्रसर्वकाराय सर्वं
आवश्यकं प्रशासनिकं न्यायसम्मतं
च समर्थनं प्रदास्यति।

केन्द्रीयगृहसहकारितामन्त्री अमितशाहः देशस्य आर्थिकविकासं संवर्धयितुं सहकारिसंस्थानां महत्त्वपूर्णभूमिका-विषये बलं प्रदत्तवान्

केन्द्रीयगृहसहकारितामन्त्री अमितशाहः देशस्य आर्थिकविकासं संवर्धयितुं सहकारिसंस्थानां महत्त्वपूर्णभूमिका-विषये
बलं प्रदत्तवान्। अमितशाहः गुजरातराज्यस्य आणन्दस्थले अमुल-समवायस्य अथ राष्ट्रियदुग्धविकासमण्डलस्य
विविध-विकास-कार्याणाम् उद्घाटनं कृत्वा, सहकार मन्त्रालयस्य चतुर्वर्ष-पूरित्वस्यरे आयोजितं कार्यक्रमं सम्बोधयति
स्म। एतस्मिन् अवसरे अमितशाहः प्रख्यातस्य विचारकस्य अथ शिक्षाविदः डॉ. श्यामा प्रसाद मुखर्जी-वर्यस्य
जयन्तीम् उपलक्ष्य तस्मै श्रद्धांजलिम् अपि समर्पितवान्।

यदि युनः विदेशं गच्छन्ति तर्हि अर्थव्यवस्थायाः वृद्धिः भविष्यति, सर्वकारः देशात् दूरं जीविकां प्रदातुं प्रयतते

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखसुखः उक्तवान् यत् यदि राज्यस्य युनः कार्याणां कृते विदेशं गच्छन्ति तर्हि हिमाचलस्य अर्थव्यवस्थायाः अपि वृद्धिः भविष्यति। सम्प्रति हिमाचलतः ०.२% जनाः विदेशं गच्छन्ति, येन अर्थव्यवस्थायाः प्रायः २३०० कोटिरूप्यकाणां लाभः भवति। यदा अधिकाः बालकाः विदेशेषु कार्यं कुर्वन्ति तदा ते ततः स्वपरिवारेभ्यः धनं प्रेषयिष्यन्ति, येन हिमाचलस्य अपि लाभः

भविष्यति। शिमलानगरे पत्रकारैः सह वार्तालापं कुर्वन् मुख्यमंत्री सुखसुखः अवदत् यत् विदेशेषु हिमाचलीबालानां कृते कार्याणि प्रदातुं सर्वकारः सततं प्रयतते। अस्य कृते महती प्रवृत्तिः दृष्टा अस्ति। अधिकारिभ्यः उक्तं यत् ते बालकान् विदेशं प्रेषयन्तु, तेषां सुरक्षां च सुनिश्चितं कुर्वन्तु। इलेक्ट्रॉनिक्सनिगमेन बालकान् विदेशे प्रेषयितुं अनुज्ञापत्रं प्राप्तम् इति मुख्यमन्त्री अवदत्। केन्द्रीयमन्त्रालयात् एका सूची आगता अस्ति, यत्र विदेशेषु कीदृशी जीविका अस्ति इति ज्ञायते, यस्मिन् अत्रत्याः अधिकारिणः अन्यदेशानां राजदूतैः सह वार्तालापं कुर्वन्तु, अत्रत्याः युनः स्वदेशे उत्तमा जीविकां प्राप्नुवन्ति, पूर्णसुरक्षा च भवतु इति सुनिश्चितं कुर्वन्तु इति उक्तम् अस्ति। तेषां वेतनसङ्कुलं ज्ञातुं कथितं अस्ति, ततः अधिकारिणः अन्यसूचनाः संग्रहयिष्यन्ति, तदनन्तरं राज्यस्य युनः अन्यदेशेषु जीविकार्थं प्रेषिताः भविष्यन्ति।

जेकोविचः नोवाक् विम्बलडन् टेनिस - प्रतियोगितायाः इतिहासे तृतीयक्रीडकः

हिमसंस्कृतवार्ता: , कृष्णा मण्डी। जेकोविचः नोवाक् जेकोविचः विम्बलडन् टेनिस - प्रतियोगितायाः इतिहासे १०० एकल क्रीडासु विजयं पञ्जीकृत्य विश्वस्य तृतीय क्रीडकः अभवत्। इत्यस्मात् पूर्वम् मार्टिना नवराटिलोवा, रोजर फेडररः च एतत् पराक्रमं प्राप्तवन्तौ। उल्लेखनीयं यत् विम्बलडन् क्रीडायाः २० तमं स्पर्धा क्रीडन् जेकोविचः अद्यावधिः ७ विम्बलडन् उपाधिः प्राप्तवान्।

एम्बास्टन अभ्यासक्रीडायां भारतेन इंग्लैण्डदेशं ३३६ धावनाङ्कैः पराजितः

हिमसंस्कृतवार्ता:। अभ्यासक्रिकेट क्रीडायाः इतिहासे भारतेन विदेशेषु सर्वाधिकं विजयः प्राप्तः। एम्बास्टन टेस्ट क्रीडायां भारतेन इंग्लैण्ड देशं ३३६ धावनेन पराजयित्वा ५ क्रीडा श्रृंखलायाः समीकरणं १-१ कृतम्। अभ्यास इतिहासस्य विदेशेषु धावनस्य दृष्ट्या भारतस्य एषा बृहत्तमा विजया अस्ति। नायकः शुभमन गिलः अस्यां क्रीडायां ४३० धावनाङ्कः कृताः। यः टेस्ट क्रीडायां भारतीयेन कृतः सर्वाधिकाः धावनाङ्काः सन्ति।

डॉक्टर श्यामा प्रसाद मुखर्जी इत्यस्य पञ्चविंशत्युत्तरकशत-तम-जयन्त्यवसरे संविधानसदने लोकसभाध्यक्षेण समर्पिता पुष्पाञ्जलिः

लोकसभा अध्यक्षः ओम बिरला, केन्द्रीय मन्त्री भारतीय जनता पार्टीति दलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः जगत प्रकाश नड्डा राज्यसभायाः उपसभापतिः हरिवंश नारायण सिंहः अन्यनेतारश्च संविधान-सदनस्य केन्द्रीयकक्षे भारतीयजनसंघस्य संस्थापकस्य डॉक्टर श्यामा प्रसाद मुखर्जी इत्यस्य पञ्चविंशत्युत्तरकशत-तम-जयन्त्यवसरे तस्मै पुष्पाञ्जलिः अर्पितः। रेलमन्त्री अश्विनी वैष्णवः दिल्लीयाः मुख्यमन्त्री रेखा गुप्ता, संसद् सदस्यो मनोज तिवारी बांसुरी-स्वराजश्च दिल्लीयाः शहीदी पार्क इत्यत्र डॉक्टर मुखर्जी वर्यस्य प्रतिमायां पुष्पाञ्जलिं समर्पितवन्तः। अत्रावसरे श्रीवैष्णवेन भारतीयभाषाणां महत्त्वे डॉक्टर मुखर्जी वर्यस्य योगदानं प्रशंसितम्।

ग्रन्थलिपेः पठनारम्भद्वारा “पाण्डुलिपिविज्ञानं प्रतिलेखनञ्च” इति राष्ट्रियकार्यशालायाः चतुर्दशदिवसः सुसम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ता डॉ.निशिकान्तपाण्डेयःनलबारी, ०६ जुलाई। “पाण्डुलिपिविज्ञानं प्रतिलेखनञ्च”इत्यस्याम् एकविंशतिदिनात्मिकायां राष्ट्रियकार्यशालायाम् अद्य चतुर्दशदिवसः अत्यन्तं सफलतया समापन्नः। अस्या आयोजने केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य सहकारेण कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयस्य प्रमुखं योगदानम् आसीत्। चतुर्दशदिने विशेषरूपेण ग्रन्थलिपेः विषये गभीरं प्रशिक्षणसत्रम् आयोजितम्। अस्य प्रशिक्षणस्य प्रमुखशिक्षकत्वं डॉ सायन्त माहातोमहोदयः अवहत्। सर्वदौ महोदयस्य सम्मानेन कार्यक्रमस्य आरम्भः जातः। महोदयेन अद्भुतं पाण्डित्यं प्रदर्श्य प्राचीनलिपिसम्पदायाः गर्भगुह्याम्

अस्याः ग्रन्थलिपेः परिचयः प्रदत्तः। तेन प्रकाशः कृतो यत् ग्रन्थलिपिः दक्षिणब्राह्मीलिपेः अपत्यरूपेण विकसितवती अस्ति, प्रायः ई. चतुर्थशताब्द्यां काले अस्या आरम्भः अभवत् इति विद्वद्भिः अनुमीयते। ब्राह्मीलिपेः प्रभावः अस्याः वर्णरचनेषु स्पष्टतया प्रतिफलति। दक्षिणभारते पाण्डुलिपिसम्पदायां ग्रन्थलिपेः व्याप्तिः विशेषतया दृश्यते। अतः अस्याः लिपेः अध्ययनं पठनञ्च प्राचीनग्रन्थानां पाठोद्धाराय अनिवार्यं साधनं भवति। महोदयेन अद्य स्वरवर्णानां व्यञ्जनवर्णानां च लेखनाभ्यासः अत्यन्तं सुव्यवस्थितरूपेण कारितः। सर्वे प्रतिभागिनः अपूर्वेण उत्साहेन सहभागं कृत्वा लिप्यभ्यासे कुशलतां प्राप्तवन्तः। प्रशिक्षणसत्रे मध्ये मध्ये ग्रन्थलिपेः अन्याभिः प्राचीनलिपिभिः— यथा नागरी, शारदा, इत्यादिभिः सह सादृश्यं भेदश्च विवेचितः, येन प्रतिभागिनः लिप्यन्तरविज्ञानसम्पत्तिम् अपि प्राप्तवन्तः। कार्यशालायाः समग्रं सञ्चालनकार्यं सज्जनस्वभावेन निष्ठया च डॉ रणजीत कुमार तिवारी-महोदयेन सम्पन्नं कृतम्। तेन आयोजने सौन्दर्यं प्रणाली च उन्नततां प्राप्तवती। एवं च प्राचीनभारतीयपाण्डुलिपिसम्पदायाः संरक्षणणे प्रतिलेखनशास्त्रस्य महत्त्वं पुनः प्रतिपादितं जातम्।

गौहाटिविश्वविद्यालयस्य राजनीतिविभागे विद्यावारिधिः उपाधिः प्रदत्तः

हिमसंस्कृतवार्ता निशिकान्तपाण्डेयः। तस्य डॉक्टरेट् उपाधिः गौहाटी

कुमारभास्करवर्मा संस्कृत विश्वविद्यालयस्य माननीयकुलपतिः पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयस्य नलबारी प्रो. ननीगोपालमाहान्तः नगरस्य राजनीतिविज्ञानविभागस्य तथा राजनीतिशास्त्रविभागस्य सहायक-प्रोफेसरः हिरकजितरायः अध्यापकः डॉ. रायः धुबरी-नगरस्य इत्यस्मै प्रतिष्ठितगौहाटी-विश्वविद्यालयेन दर्शनशास्त्रस्य (पी.एच.डी.) उपाधिः स्वर्गीय-रतनकुमार-राय-मणिका-प्रदत्ता अस्ति। “The Making of a 'Liminal Space': The Politics of Location and India's North East Borderland” इति शीर्षकेण अस्ति, सः चतुर्वर्षीयायाः कन्यायाः प्रतिलेखनशास्त्रस्य महत्त्वं पुनः प्रतिपादितं जातम्।

बीरबलः चोरं गृहीतवान् ‘

एकस्मिन् समये अकबरस्य राज्ये चौर्यम् अभवत्। कश्चित् वणिजस्य गृहे चौर्यं जातम्। बहुमूल्यानि वस्तूनि अपहृतानि। वणिजस्य विश्वासोऽस्ति यद् तस्य गृहे दश [१०] भूत्यानां मध्ये एकः चोरः आसीत्। सः बीरबलस्य साहाय्यं गृहीतवान्। बीरबलः दशोपि भूत्यान् कारागारे स्थापितवान्। समान दीर्घाः दशः यष्टयः बीरबलः याचितवान्। तथा च आह यः चोरः, तस्य यष्टि द्वौ इष्टौ दीर्घाः भविष्यति इति। सर्वेभ्यः चोरेभ्यः एका-एका यष्टिं दत्तवान्। परेषु दिने प्रातःकाले सर्वेषां भूत्यानां यष्टयः

सम्यक् अवलोकितः। तदा एकस्य भूत्यस्य यष्टि द्वौ इष्टौ ह्रस्वः इति आविष्कृतम्। तत् दृष्ट्वा बीरबलः उक्तवान् एषेव चोरः अस्ति। तदनन्तरं वणिजेन पृष्ठः यत् बीरबलः कथं ज्ञातवान् एषेव चोरः इति ? तदा बीरबलः उक्तवान् -चोरेण स्वस्य यष्टिं छित्वा द्वौ इष्टौ ह्रस्वतरं कृतम् आसीत्। चोरः भीतः तस्य यष्टि द्वौ इष्टौ दीर्घा भवेत् इति।

शिक्षा- सत्यं कदापि न गोपयते अतः मृषा मा वदन्तु।
डॉ. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम्

गान्धीमैदान इत्यस्य पुण्यभूमौ पटनायाम् आयोजितः अद्वितीयः सनातनमहाकुम्भः

हिमसंस्कृतवार्ता: राघव नाथ झा पटना । भारते धर्मस्य चिरंतनधारायाः यः पुण्यप्रवाहः सहस्रवर्षपर्यन्तं भारतीयसंस्कृतेः संवेदनायाः आधारभूतः अभवत्, स एव पुनः जाग्रतशक्तिरूपेण अद्य बिहारराज्यस्य राजधानीपटननगरे ऐतिहासिके गान्धीमैदान इत्यत्र भव्यरूपेण प्रकाशितः। श्रीरामकर्मभूमिन्यासेन आयोज्यः अयं सनातनमहाकुम्भः केवलं धार्मिकसमारम्भः न आसीत्, अपि तु सामाजिकचेतनायाः, संस्कृतिकस्वाभिमानस्य, राष्ट्रधर्मस्य च पुनरुत्थानरूपेण दृढसन्देशं वहन् एकः ऐतिहासिकः पर्वसमारम्भः जातः।

धर्मः भारतस्य प्राणः – राज्यपालस्य उद्घोषणा

महाकुम्भस्य उद्घाटनसमये बिहारराज्यस्य महामहिमराज्यपालः डॉ॰ आरिफमहम्मदखान् महोदयः दीपप्रज्वलनं कृत्वा प्रमुखातिथिरूपेण सन्मानितः सन् उद्घाटनवक्तव्यं समर्पितवान्। तेन उद्घोषितम्—“सनातनधर्मः भारतस्य आत्मा अस्ति। धर्मः केवलं उपासनापद्धतिः न, अपितु जीवनस्य सम्यग्गमनमार्गः, मानवधर्मस्य मूलभूतश्रेणी च।”राज्यपालेन युवा-समाजं प्रति विशेषः सन्देशः दत्तः—“जन्ममात्रेण भारतीयः न भवति, धर्मनिष्ठया च राष्ट्रचेतनया सह भारतीयत्वं साक्षात्क्रियते।”

सन्तवृन्दस्य प्रेरणामयी वाणी

जगद्गुरुः स्वामीरामभद्राचार्यस्य महाभागस्य मुखात् श्रीरामस्य आदर्शे आधारितं

सम्यग्व्यवस्थायुक्तं राष्ट्रजीवनं सम्यक् प्रतिपादितम्। तेन रामराज्यस्य पुनर्स्थापनायाः आवश्यकता समाजे प्रकाशिता। पण्डितधीरेंद्रकृष्णशास्त्रिणा, बागेश्वरधामपीठाधिपेन, युवानां कृते उत्साहवर्धकं भाषणं दत्तम्। तेन अबोचत्—“सनातनधर्मः केवलं परम्परा न, अपि तु वैज्ञानिकदृष्टिसम्पन्नं जीवनदर्शनम्। धर्मरक्षणं राष्ट्ररक्षणस्य अनिवार्यं कारणम्।”

धार्मिकानुष्ठानैः

पूर्णः समारम्भः

अयं महाकुम्भः केवलं व्याख्यानपरम्परा न आसीत्, अपितु सम्पूर्णरूपेण एकः अनुष्ठानमयी आध्यात्मिकयात्रा अभवत्।

विश्वकल्याणाय

समर्पितः महायज्ञः

श्रीरामचरितमानसपारायणम् — सहस्रशः भक्तजनानां मुखेन सततपठनरूपेण प्रवहद्भक्तिस्रोतः रुद्राभिषेकः, तुलसीपूजनम्, शंखध्वनिः, भक्तिसंगीतगानम् च — समग्रं वातावरणं पूर्णतः धर्ममयम् अभवत्।

विचारगोष्ठी – परशुरामस्य प्रतीक्षा धर्मे समर्पिता विचारगोष्ठी “परशुरामस्य प्रतीक्षा” इत्यस्मिन् शीर्षके आयोजिताभूत्, यत्र धर्मरक्षणम्, सामाजिकसमरसता, राष्ट्रनवनिर्माणं च विषयतया गम्भीरतया चर्चितम्। युवावर्गाय राष्ट्रसेवार्थं धर्मप्रेरणयाः नवविचारप्रवर्तनं समर्पितम्।

व्यासदेवः विरहेण कातरः भूत्वा गृहतः निर्गन्तं पुत्रमुद्दिश्य उक्तवान् - ‘वत्स वत्स ! त्वं क्व गच्छसि ?’ इति । तदा वृक्षाः हि श्रीशुकदेवस्य पक्षतः तन्मयाः भूत्वा तद्घातं तस्य पितरमुद्दिश्य ज्ञापितवन्तः । एतादृशं सर्वभूतहृदयस्वरूपं श्रीशुकदेवमुनिम् अहं नमस्करोमि ।

एकदा भगवत्कथायाः रसास्वादानाय कुशलमुनिवरः शौनकः नैमिषारण्यक्षेत्रे विराजमानं महामर्तिं सूतदेवं नमस्कृत्य तं पृष्ठवान् - ‘सूतवर्य ! भवतः ज्ञानम् अज्ञानान्धकारस्य विनाशार्थं कोटिशः सूर्याणां समानमस्ति । भवान् कृपया अस्माकं श्रवणेन्द्रियार्थं रसायनामृतस्वरूपां सारगर्भितां कथां श्रावयतु । भक्तिः, ज्ञानं, वैराग्यम् इत्यादिभिः प्राप्तव्या महती विवेकवृद्धिः कथं जायते, तथा विष्णुभक्ताः कथं मायामोहादिभ्यः तरितुं शक्नुयुः ? अस्मिन् घोरकलिकाले जीवः प्रायः आसुरिकः स्वभावयुक्तः दृश्यते, विविधैः क्लेशैः आक्रान्तस्य अस्य शुद्धीकरणार्थं

नवयुवानां सशक्तः सहभागः

अनेकेभ्यः विश्वविद्यालयेभ्यः छात्रछात्रायाः, सेवायोजनायाः स्वयंसेवकवृन्दः, महिला-महाविद्यालयीयसंघः च आयोजने सक्रियसहभागिनः आसन्। धर्मप्रेमिणः सहस्रशः जनाः गान्धीमैदानस्य विस्तीर्णं क्षेत्रं भगवद्भवनया ओतप्रोतं वातावरणं निर्मितवन्तः।

राष्ट्रव्यापकः धर्मप्रबोधनप्रयासः – सनातनसंगभारत

एवमेव अस्मिन्नेव अवसरः राष्ट्रव्यापकं जनचेतनाञ्चलनम् “सनातनसंगभारत” इति नाम्ना उद्घोषितम्। अस्य अभियानस्य ध्येयवाक्यम्—“धर्मे चेतनां जाग्रयेम, समाजे आत्मगौरवं स्थापयेम, शिक्षायाम् आचारसंहितां प्रवर्तयेम।” एतस्मिन्नेव सन्दर्भे एकः स्मारिकाग्रन्थः अपि विमोचितः, यत्र सन्तवाणीः, धर्मविचाराः, नवोन्मेषयुक्तानि प्रस्तावे च समाहितानि।

गान्धीमैदान इत्यस्य पुण्यगौरवम्

गान्धीमैदानः — यः भारतस्य स्वतन्त्रतासंग्रामे इतिहासस्य अमूल्यपृष्ठान् वहति — अद्य धर्मचेतनायाः ऐतिहासिकसाक्षित्वं पुनः वहति। तत्र एव धर्मध्वजः नव्यरूपेण उत्तोलितः, सनातनधर्मस्य गर्जनस्वरूपेण स्थापितः।

आयोजकस्य घोषवाक्यम्

पूर्वकेंद्रीयमन्त्री अश्विनीकुमारचौबे महोदयः, आयोजकसंस्थायाः मुख्यसंयोजकः सन् अबोचत्— “धर्मे स्थितः भारतः यदा, तदा एव लोकहितस्य प्रकाशः भवति। सनातनमहाकुम्भस्य मूललक्ष्यमेव राष्ट्रधर्मस्य पुनर्जागरणम्।”

धर्मदीपप्रज्वलनम् –

आत्मस्वरूपस्य दीपोत्सवः

सप्तसप्तकं दीपानां प्रभया प्रकाशितः गान्धीमैदानः दृश्यरूपेण दिव्यः दीपोत्सवः इव आभात्। जनमानसस्य अन्तरङ्गे धर्मप्रेमदीपः प्रज्वालितः। “धर्मः यत्र, जयः तत्र” — एष एव अस्य आयोजनस्य मूलसन्देशः, एष एव भारतस्य शाश्वतविकासस्य आधारः।

सर्वश्रेष्ठोपायः कः ?

सूतदेव ! भवान् अस्माकं कल्याणार्थम् एतादृशं शाश्वतं साधनं कथयतु, यत् पावनानाम् अपि पावनतमं स्यात्, यच्च भगवतः श्रीकृष्णस्य प्राप्तिकरं भवेत् । चिन्तामणिः केवलं लौकिकं सुखं प्रदातुम् अर्हति, कल्पवृक्षः च अधिकाधिकं स्वर्गाय सुखं दातुं सक्षमः स्यात् । परन्तु गुरुदेवः प्रसन्नः सन् भगवतः योगिदुर्लभं नित्यं वैकुण्ठधाम प्रदातुम् अर्हति इति, शुभम् । (माहात्म्यम् ०१/०१-०८)

असमप्रदेशीयः, नारदोपाध्यायः

पहाड़ीगल्लां

हिमसंस्कृतवार्ता:

स्कूल कने ठेके

ठेके खोली दिते जगह जगह बन्द करि दिते कई स्कूल पैसैयाँ रा जुगाड़ करना बोलदे घटाणा असाँ खर्चा फिजूल

अज्जकल चिट्ठा चिट्ठा सब रड़ायादे नशा मत करो सबीं जो समझायादे जे मारने ईअये लोक तां ज़हर देईदे जगह जगह गांवे गांवे ठेके कजो खुलवायादे

मन्या ठेके खोली कने हुई जाणी बौहत कमाई पर टब्बरां रे टब्बर तां देणे इस शराबे मुकाई गांवां च तां रहन्दी थी बड़ी सुख शांति कने चैन हुण छिंजाँ कुलनी कने हुणी मारकुटाई

नशा मुक्त समाजा रियाँ करदे गल्लां पर समझदे अनी लोकां रे जज्बात शराब माफियां रे अगरे पईगे लम्मे संस्कार छडी कने किर्याँ सुधरने हालात

गल्लां बड़ियां करदे नौजवान पीढ़िया जो राह दखाणे री नशे ते बिगड़दा समाज एह गल्ल ई तिन्हां जो समझाणे री जे समाज बिगड़ी गया तां नी हुणी भलाई शराबा ते सै बी गल्ल निकली जांदी सैजे नी हुन्दी गलाणे री

पैसेयाँ रे चक्करा च युवा पीढ़िया जो नी मरवाओ पूर्ण नशाबंदी करो नशे री लत नी लगाओ आय बढ़ाणे जो कोई होर तरीका अपनाओ युवा पीढ़िया रा भला ताई हुणा जे ठेके बी बन्द करवाओ

रवींद्र कुमार शर्मा

घुमारवाँ

जिला बिलासपुर हि प्र 7018853800

दिल्ल्याः केषुचित् भागेषु प्रचण्डवृष्ट्या तीव्र तापेन च कथंचित् उपशमनं जातम्। तावत् आगामिदिनद्वये हरियाणा-चण्डीगढ़-पञ्जाब-उत्तराखण्ड-हिमाचल-प्रदेशेषु अपि एतादृशी ऋतुस्थितिः भविष्यति इति सम्भाव्यते। एतेषां क्षेत्राणां कृते ऋतुविभागेन मंगलवासरपर्यन्तं ऑरेंज अलर्ट इति नारङ्गवर्णीया संचेतना प्रसारिता अस्ति। तत्रैव ऋतुविभागेन मध्य-महाराष्ट्रस्य तटीयक्षेत्रेषु अपि आगामिदिनद्वये प्रचण्डवृष्टिः भविष्यति इति पूर्वानुमानं प्रकटितम् अस्ति।